

JUSSI LEINONEN / ARKISTO

NYT jätehuollon järjestämisen tavat vaihtelevat kunnittain. Arkistokuvassa pyöräkone nostaa muovijätettä puristettavaksi Alakorkalon jäteasemalla Rovaniemellä.

Ehdotus: Jätteenkuljetus on keskitettävä kunnille

Työryhmä ehdottaa, että kunnat eivät enää voisi jättää jätteenkuljetusta kiinteistön oman sopimuksen varaan.

Jami Jokinen

● Kiista yhdyskuntajätteen kuljetuksesta on jälleen nostettu pöydälle.

Ympäristöministeriön työryhmä ehdottaa, että kuntien kilpailuttama jätteenkuljetus tulee pakolliseksi kaikkiin kuntiin. Samalla kunnilta poistuisi mahdollisuus jättää jäteyhtiön valinta kiinteistönhaltijalle.

Asia koskettaa jokaista kotitaloutta tavalla tai toisella.

JÄTEHUOLLON järjestämiseen on kaksi eri tapaa. Kiinteistönomistaja sopii jätteenkuljetuksensa haluamansa yrityksen kanssa itse, tai kunta kilpailuttaa kuljetukset ja kiinteistönomistaja on velvoitettu käyttämään tätä palvelua.

Vaihtoehtojen välisen valinnan tekee kunta. Tällä hetkellä kutakuinkin joka toinen kunta järjestää kuljetuksen ja joka toisessa sen tekee kiinteistönhaltija itse.

Käytäntöä on yritetty yhtenäistää useampaan kertaan, mutta erityisesti kuntien itsemääräämisoikeuteen liittyvien näkemysten vuoksi se on ollut poliittisesti vaikeaa.

TYÖRYHMÄN mukaan eri käytännöt tekevät jätehuollon ohjauksesta monimutkaista, mikä vaikeuttaa kierrätystavoitteiden saavuttamista.

Samaa mieltä oli Euroopan komissio, joka antoi vuosi sitten suosituksia siitä, miten Suomi voisi päästä kierrätystavoitteisiin. Komission mukaan jätteenkuljetuksen sirpaleisuus on yksi keskeinen syy kierrätystasteen hitaaseen ke-

hitykseen Suomessa.

Kirjavat käytännöt ovat joltaneet myös kuntien ja jätehuoltoyritysten väliin riitoin, joita käsitellään jatkuvasti niin hallinto-oikeuksissa kuin markkinaoikeudessaakin. Kiista on jatkunut kymmeniä vuosia.

EHDOTUKSEN mukaan kunnat eivät siis voisi enää päättää jätteenkuljetuksen jättämisestä kiinteistöomistajille.

Keskittämisen etuina on työryhmän mukaan tehokkaampi

ja helpompi valvonta, vähenevät oikeusriidat sekä keskittämällä saatavat taloudelliset ja ympäristöhyödyt.

Eri kuntalaisten kohtelustakin pitäisi tulla tasapuolisempaa.

Kierrätystavoitteiden saavuttamista pidetään silti hyödyistä merkittävimpänä.

Kiinteistönhaltijan itsensä järjestämän jätteenkuljetuksen puolesta puhuivat erityisesti elinkeinoihin liittyvät tekijät, kuten pienempien jätteenkuljetusyritysten parempi kilpailuasema sekä erilaiset jätteisiin liittyvät innovaatiot.

ASIAN ratkaisi Antti Rinteen (sd.) hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan myös kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa on pystyttävä varmistamaan jätelain säädösten noudattaminen.

Työryhmä katsoo, että valvontavaikeuksien vuoksi tämä ei ole mahdollista.

– Siirtyminen kunnan keskitettyyn järjestelmään... mahdollistaisi yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavien ohjauskeinojen kustannustehokkaan ja hallitun toteuttamisen, työryhmä mainitsee.

Kunnan olisi kuitenkin hankintaa suunnitellessaan otettava huomioon pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuudet päästä tasapuolisesti tarjouskilpailuihin.

KOTITALOUKSILLE ja muille kiinteistönomistajille muutos voisi työryhmän mukaan tarkoittaa rahansäästöä.

– Muutoksesta hyötyisivät erityisesti kotitaloudet ja pienet toimijat, joilla ei yksinään ole suuren tilaajan neuvotteluvoimaa markkinoilla, työryhmä toteaa.

Tosin se myöntää myös, että hinta voi joissakin tapauksissa myös nousta.

TÄSTÄ ON KYSE

Erimielisyys suurta

- Vaikka mietintö ja ehdotukset saatiin aikaiseksi, oli työryhmä linjauksesta varsin erimielinen.
- Muun muassa työ- ja elinkeinoministeriö katsoo mietintöön jättämässään eriävässä mielipiteessä, että kaksi järjestelmää pitää säilyttää. Sen mukaan direktiivit eivät edellytä muutoksia.
- Hallitusohjelman kirjauskin tulkittiin erimielisessä työryhmässä eri tavoin.
- Suomen Yrittäjät ja ympäristöpalveluyritysten edunvalvontajärjestö YTP väittävät, että kahden järjestelmän säilyttämisestä on sovittu hallituspuolueiden puheenjohtajien kesken hallitusneuvotteluissa.
- Selvyyden saamiseksi pyysimme kommenttia suurimpien hallituspuolueiden puheenjohtajilta. Kukaan ei kommentoinut asiaa.
- Ympäristö- ja ilmasto-ministeri Krista Mikkosen (vihr.) avustajakunnasta kerrottiin, että jätteenkuljetuksesta neuvotellaan hallituspuolueiden kesken.